

પાઘડી	30,000	
પ્રાથમિક ખર્ચા	10,000	
ઉત્પાદન ખર્ચા	30,000	
પગાર	60,000	
ડિબેન્ચર પરતનિધિ ફંડ અને રોકાણો	50,000	50,000
ભાડું અને કરવેરા	10,000	
ડિરેક્ટર ફી	4,000	
પોસ્ટજે અને સ્ટેશનરી	6,000	
ટેલિફોન ખર્ચા	5,000	
રોકડ અને બેન્ક લોન	10,000	40,000
સ્ટોક (1-04-2021)	70,000	
10%ના ડિબેન્ચર્સ	-	1,00,000
જાહેર થાપણો	-	15,000
નફા-નુકસાન ખાતું (1-04-2021)	-	1,25,000
	20,00,000	20,00,000

નીચેની માહિતીને ધ્યાનમાં રાખીને કંપની ધારા 2013 મુજબ વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો :

- (1) કંપનીની સત્તાવાર મૂડી રૂ. 10,00,000 છે, જે રૂ. 10નો એક એવા શેર્સમાં વેચાયેલી છે.
- (2) દેવાદારોમાં રૂ. 4,000 ઘાલખાધ માંડી વાળો અને દેવાદારો પર 5% ઘાલખાધ અનામત ગણો.
- (3) જમીન-મકાન પર 2%, પ્લાન્ટ અને મશીનરી પર 5% અને ફર્નિચર પર 10% ઘસારો ગણો.
- (4) આખર સ્ટોકની કિંમત રૂ. 1,00,000 છે.
- (5) ચૂકવવાના બાકી ખર્ચા : પગાર રૂ. 5,000 અને ભાડું અને કરવેરા રૂ. 1,000.
- (6) 1/5 પ્રાથમિક ખર્ચના માંડી વાળો.
- (7) સામાન્ય અનામત ખાતે રૂ. 20,000 લઈ ગયા પછી સંચાલક મંડલે ભરપાઈ શેર મૂડી પર 10% ડિવિડન્ડ સૂચવેલ છે.
- (8) કરવેરાની જોગવાઈ રૂ. 10,000 કરવી.

2 PQR લિ.નું તા. 31-3-2022ના રોજનું કાર્યું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : 17.5

ઉધાર બાકીઓ	રૂ.	જમા બાકીઓ	રૂ.
ખરીદી	11,16,000	12% પ્રેફરન્સ	
ઓક્ટ્રોય	1,08,000	શેર મૂડી	1,80,000
વેચેલ માલ પરત	48,000	ઈક્વિટી શેરમૂડી	7,20,000
દેવાદારો	2,40,000	10%ના રિડીમેબલ ડિબેન્ચર	1,80,000
પ્લાન્ટ	3,60,000	વેચાણ	19,20,000
જમીન - મકાન	4,80,000	લેણદારો	1,20,000
શરૂનો સ્ટોક	84,000	ખરીદ માલ પરત	36,000
વહીવટી ખર્ચા	1,26,000	રોકાણોનું વ્યાજ	9,600
મજૂરી	4,17,600	ડિરેક્ટરની લોન	24,000
વાહનો	72,000	શેર જપ્તી ખાતું	12,000
માર્ગસ્થ માલ	19,200	સામાન્ય અનામત	84,000
ડિબેન્ચર વ્યાજ	7,200	દેવીહૂંડી	12,000
રોકાણો	1,80,000	સ્ટાફ પેન્શન ફંડ	9,600
લેણીહૂંડી	24,000	બાંધી મુદતની થાપણો	28,800
ડિબેન્ચર વટાવ	48,000	નફા-નુકસાન ખાતું	
રોકડ અને બેન્ક	30,000	(1-4-2021)	36,000
ડાઈરેક્ટર ફી	12,000		
	33,72,000		33,72,000

વધારાની માહિતી :

- (1) આખરનો સ્ટોક રૂ. 1,68,000 છે.
- (2) રોકાણો પર મળવાનું બાકી વ્યાજ રૂ. 8,400 છે.
- (3) દેવાદારો પર 10% ઘાલખાધ અનામતની જોગવાઈ કરો.
- (4) જમીન - મકાન પર 5%, પ્લાન્ટ પર 10% અને વાહનો પર 20% ઘસારો ગણો.
- (5) કરવેરાની જોગવાઈ 30% લેખે કરવાની છે.

- (6) સામાન્ય અનામત ખાતે ચોખ્ખા નફાના 10% રકમ લઈ જવી.
- (7) ડિરેક્ટરો ઈક્વિટી શેરમૂડી પર 10% ડિવિડન્ડની ભલામણ કરી છે.
- (8) ડિબેન્ચર વટાવ રૂ. 8,000 માંડીવાળીને બાકીનો વટાવ બિન ચાલુ મિલકત તરીકે દર્શાવો.

કંપનીની સત્તાવાર મૂડી 9,000 ઈક્વિટી શેર દરેક રૂ. 100નો અને 12%ના 1,800 પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. 100ના લેખેની બનેલી છે.

આ માહિતીને ધ્યાનમાં રાખીને કંપનીધારા 2013 મુજબ વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

3 જીવા લિમિટેડનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે :

17.5

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
1,000 ઈક્વિટી શેર દરેક રૂ. 100 નો પૂરા ભરપાઈ	1,00,000	પાઘડી કાયમી મિલકતો રોકાણો	72,250 2,00,250 1,12,500
2,000, 7%ના રિડી. પ્રેફ. શેર દરેક રૂ. 100નો રૂ. 80 ભરપાઈ	1,60,000	ચાલુ મિલકતો (રોકડ સહિત)	1,05,000
મૂડી અનામત	40,000		
સામાન્ય અનામત	90,000		
નફા-નુકસાન ખાતું	1,00,000		
	4,90,000		4,90,000

રિડી. પ્રેફરન્સ શેર 10% પ્રીમિયમથી પરત કરવાના હતા. જે માટે રોકાણો રૂ. 1,55,000માં વેચવામાં આવ્યા હતા અને રૂ. 100નો એક એવા 8%ના 1,000 નવા પ્રેફરન્સ શેર 10% પ્રીમિયમ થી બહાર પાડવામાં આવ્યા હતા. જેના પૂરે પૂરા નાણાં ભરપાઈ થયા. રિડી. પ્રેફરન્સ શેર પરત કરતાં ઉદ્ભવેલા અનામતમાંથી ઈક્વિટી શેરહોલ્ડરોને 2:1ના પ્રમાણમાં બોનસ શેર વહેંચવામાં આવ્યા.

કંપનીના ચોપડે જરૂરી આમનોંધ લખી પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
8,000 ઈક્વિટી શેર દરેક	8,00,000	જમીન - મકાન	7,40,000
રૂ. 100 લેખે પૂર્ણ ભરપાઈ		મશીનરી	2,00,000
2,000, 8% રિડી. પ્રેફરન્સ		'જોહર' કંપનીના શેર્સ	1,40,000
શેર દરેક રૂ. 100નો રૂ. 80		દેવાદારો	1,80,000
ભરપાઈ	1,60,000	સ્ટોક	2,00,000
2,000, 8% રિડી. પ્રેફરન્સ		બેન્ક	1,00,000
શેર દરેક રૂ. 100નો	2,00,000		
સામાન્ય અનામત	1,50,000		
જામીનગીરી પ્રીમિયમ	20,000		
નફા-નુકસાન ખાતું	70,000		
વેપારી દેવા	1,60,000		
	15,60,000		15,60,000

ઉપરોક્ત તારીખે કંપનીએ બંને પ્રકારના પ્રેફરન્સ શેરને 10% પ્રીમિયમથી કંપની ધારા 2013ની કલમ 55ની જોગવાઈનું પાલન કરીને પરત કરવાનું નક્કી કર્યું.

આ હેતુ માટે કંપનીએ જરૂરી સંખ્યાઓમાં ઈક્વિટી શેર દરેક રૂ. 100ના મૂળ કિંમતે બહાર પાડ્યા. 'જોહર' કંપનીના બધા જ શેર રૂ. 1,20,000માં વેચવામાં આવ્યા. રોકડ સિલકની બાકી રૂ. 60,000 જળવાઈ રહેવી જોઈએ. બધા પ્રેફરન્સ શેરહોલ્ડરને પૂરેપૂરા ચૂકવી આપ્યા. કંપનીએ ત્યાર બાદ રિડી. પ્રેફરન્સ શેર પરત કરતાં ઉદ્ભવેલ અનામતનો ઉપયોગ તેના ઈક્વિટી શેરહોલ્ડરોને પૂરા ભરપાઈ બોનસ શેર આપવા માટે કરવાનું નક્કી કર્યું.

કંપનીના ચોપડે જરૂરી આમનોંધ લખી પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

5 રીવા લિમિટેડનું તા. 31.03.2022ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : 17.5

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
10% 6,250 પ્રેફરન્સ શેર		પાઘડી	10,000
દરેક રૂ. 10નો	62,500	પેટેન્ટ્સ	15,000
12,500 ઈક્વિટી શેર		મકાન	75,000
દરેક રૂ. 10નો	1,25,000	યંત્રો	75,000
10% રિબેન્ચર	50,000	સરકારી બોન્ડ્સ	25,000
રિબેન્ચરનું બાકી વ્યાજ	2,500	સ્ટોક	12,500
લેણદારો	50,000	દેવાદારો	12,500
અન્ય ચાલુ દેવાઓ	10,000	પ્રાથમિક ખર્ચા	12,500
		નફા-નુકસાન ખાતું	62,500
	3,00,000		3,00,000

ટ્રીબ્યુનલે મૂડી ઘટાડાની નીચે મુજબની યોજના મંજૂર રાખી :

- (1) ઈક્વિટી શેરની કિંમત શેરદીઠ રૂ. 4 ઘટાડવી.
 - (2) પ્રેફરન્સ શેર રૂ. 6 સુધી ઘટાડવા.
 - (3) રિબેન્ચરહોલ્ડર્સ તેઓનું બાકી વ્યાજ જતું કરે છે.
 - (4) ક્યુમ્યુલેટિવ પ્રેફરન્સ શેરનું 2 વર્ષનું રિવિઝન યોજાશે છે. તે તેઓ જતું કરે છે.
 - (5) લેણદારો 25% રકમ જતી કરે છે.
 - (6) બધી અદૃશ્ય અને અવાસ્તવિક મિલકતો માંડી વાળવાની છે.
 - (7) મકાનની કિંમત 25% વધારે અને સ્ટોકની કિંમત 10% ઓછી ગણવામાં આવે છે.
 - (8) સરકારી બોન્ડ્સની બજાર કિંમત રૂ. 20,000 છે જે હવે નોંધવાની છે.
 - (9) મૂડી ઘટાડા ભંડોળ ખાતે રહેતી વધઘટની રકમ યંત્રો ખાતે નોંધવાની છે.
- ઉપરની યોજના અમલમાં મૂકવા જરૂરી આમનોંધ લખો અને મૂડી ઘટાડા બાદનું કંપનીનું નવું ઊભું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

6 ભારતી લિમિટેડનું તા. 31.03.2022ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : 17.5

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
ઈક્વિટી શેરમૂડી	4,00,000	પાઘડી	50,000
10% પ્રેફ. શેરમૂડી	2,50,000	પેટેન્ટ	25,000
12%ના ડિબેન્ચર	1,50,000	કોપીરાઈટ	25,000
સામાન્ય અનામત	50,000	પ્લાન્ટ - યંત્રો	5,00,000
લેણદારો	1,00,000	દેવાદારો	1,50,000
દેવીહૂંડીઓ	25,000	સ્ટોક	25,000
		રોકડ સિલક	75,000
		નફા-નુક્સાન ખાતું	1,00,000
		જાહેરાત ઉપલક ખાતું	25,000
	9,75,000		9,75,000

મૂડી ઘટાડાની નીચે મુજબની યોજના મંજૂર થઈ :

- (1) ઈક્વિટી શેરમૂડીમાં 50%, પ્રેફરન્સ શેરમૂડીમાં 40% અને લેણદારોમાં 10%નો ઘટાડો કરવો.
- (2) ડિબેન્ચરહોલ્ડરો તેની 20% રકમ જતી કરે છે.
- (3) સામાન્ય અનામતનો ઉપયોગ મૂડી ઘટાડા માટે કરવાનો છે.
- (4) દેવીહૂંડી ચૂકવવા માટે ધંધાનો સ્ટોક આપવો.
- (5) દેવાદારોમાંથી 10% ઉઘરાણી મળે તેમ નથી.
- (6) પાઘડી, પેટેન્ટ, કોપીરાઈટ, જાહેરાત ઉપલક ખાતું અને નફા-નુક્સાન ખાતું માંડી વાળો.
- (7) પ્લાન્ટ-યંત્રોની કિંમત રૂ. 4,00,000 ગણાવી.
ઉપરની યોજના અમલમાં મૂકવા જરૂરી આમનોંધ લખો અને મૂડી ઘટાડા બાદનું કંપનીનું નવું ઊભું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

7 કંપનીની સામાજિક જવાબદારી એટલે શું ? CSRના ઉદ્દેશો અને ભારતમાં વર્તમાન CSRના ધોરણો વિસ્તૃત રીતે જણાવો. 17.5

8 ભારતમાં વર્તમાન CSRની જોગવાઈઓ જણાવી ધંધાની સામાજિક જવાબદારીના કાર્યક્ષેત્રની ચર્ચા કરો. 17.5

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Figures to the right side indicate marks.

(2) Write answers any four questions.

1 The Trial Balance of XYZ Ltd. as on 31-3-2022

17.5

is as under :

<i>Particulars</i>	<i>Debit Rs.</i>	<i>Credit Rs.</i>
Purchases and Sales	1,80,000	6,00,000
Debtors and Creditors	50,000	40,000
Bad debts and bad debts reserves	5,000	10,000
Land and Building	8,00,000	
Plant and Machinery	5,00,000	
Furniture	60,000	
Investments	1,20,000	
Share capital		7,00,000
Security premium		40,000
Capital reserve		1,30,000
General reserve		1,00,000
Provident fund		50,000
Goodwill	30,000	
Preliminary expenses	10,000	
Production expenses	30,000	
Salary	60,000	
Debenture Redemption Fund and Investment	50,000	50,000

Rent and taxes	10,000	
Director's fees	4,000	
Postage and stationery	6,000	
Telephone expenses	5,000	
Cash and bank loan	10,000	40,000
Stock (1-04-2021)	70,000	
10% Debentures		1,00,000
Public deposits		15,000
P and L A/c (1-04-2021)		1,25,000
	20,00,000	20,00,000

Considering the following information, prepare final accounts as per Companies Act, 2013 :

- (1) The authorized capital of the company is Rs. 10,00,000 which is divided into the shares of Rs. 10 each.
- (2) Write off Rs. 4,000 as bad debts in debtors and 5% provision on debtors for doubtful debts.
- (3) Write off depreciation 2% on land and building, 5% on plant and machinery and 10% on Furniture.
- (4) Closing stock is valued at Rs. 1,00,000.
- (5) Outstanding expenses : Salary Rs. 5,000 and Rent and Taxes Rs. 1,000.
- (6) Write off 1/5 of preliminary expenses
- (7) The directors have declared 10% dividend on paid up share capital after making provision of Rs. 20,000 to general reserve.
- (8) Provide provision for taxation Rs. 10,000.

2 The following is the Trial Balance of PQR Ltd. as 17.5
on 31-3-2022 :

<i>Debit Balances</i>	<i>Rs.</i>	<i>Credit Balances</i>	<i>Rs.</i>
Purchases	11,16,000	12% Pref. share	
Octroi	1,08,000	capital	1,80,000
Goods returned	48,000	Equity share capital	7,20,000
Debtors	2,40,000	10% Red. Debentures	1,80,000
Plant	3,60,000	Sales	19,20,000
Land and Building	4,80,000	Creditors	1,20,000
Opening stock	84,000	Goods returned	36,000
Administration exp.	1,26,000	Interest on investment	9,600
Labour	4,17,600	Director's loan	24,000
Vehicles	72,000	Share forfeiture a/c	12,000
Goods in transit	19,200	General reserve	84,000
Interest on debentures	7,200	Bills payable	12,000
Investments	1,80,000	Staff pension fund	9,600
Bills receivable	24,000	Fixed deposits	28,800
Discount on debentures	48,000	P & L account	
Cash - bank	30,000	(1-4-2021)	36,000
Director's fees	12,000		
	33,72,000		33,72,000

Additional information :

- (1) Closing stock is valued at Rs. 1,68,000.
- (2) Interest receivable on investments Rs. 8,400.
- (3) Provide bad debts reserve on debtors by 10%.
- (4) Depreciate on Land and Building by 5%, Plant by 10% and Vehicles by 20%.

- (5) Provide tax provision at 30%.
- (6) Transfer 10% of net profit to general reserve.
- (7) The directors have proposed 10% dividend on equity share capital.
- (8) Written off Rs. 8,000 of debentures discount and remaining discount is shown as noncurrent assets.

Authorized capital of company is 9,000 equity shares each of Rs. 100 and 12% 1,800 pref. shares each of Rs. 100.

From the above information, prepare final accounts as per Companies Act, 2013.

3 Following is the Balance Sheet of Jiva Ltd. : 17.5

<i>Liabilities</i>	<i>Rs.</i>	<i>Assets</i>	<i>Rs.</i>
1,000 Equity shares each of Rs. 100 each fully paid	1,00,000	Goodwill	72,250
2,000, 7% Red. Pref. shares of Rs. 100 each Rs. 80 paid up	1,60,000	Fixed assets	2,00,250
Capital reserve	40,000	Investments	1,12,500
General reserve	90,000	Current assets	
Profit & loss account	1,00,000	(including cash)	1,05,000
	4,90,000		4,90,000

It is decided to redeem pref. shares @ 10% premium. For that investments were sold for Rs. 1,55,000 and new 1,000 , 8% preference shares each of Rs. 100 were issued @ 10% premium and were fully paid up. Then bonus shares were to be given in the ratio of 2:1 to existing shareholders from the resultant reserve created out by the redemption of preference shares.

Pass the necessary journal entries and prepare Balance Sheet.

4 Following is the Balance Sheet of Karan Ltd. :

17.5

<i>Liabilities</i>	<i>Rs.</i>	<i>Assets</i>	<i>Rs.</i>
8,000 Equity shares each of Rs. 100 each fully paid	8,00,000	Land & Building	7,40,000
2,000, 8% Red. Pref. shares of Rs. 100 each Rs. 80 paid up	1,60,000	Machinery	2,00,000
2,000, 10% Red. Pref. shares of Rs. 100 each	2,00,000	'Johar' Co.'s shares	1,40,000
General reserve	1,50,000	Debtors	1,80,000
Securities premium	20,000	Stock	2,00,000
Profit & loss account	70,000	Bank balance	1,00,000
Trade payable	1,60,000		
	15,60,000		15,60,000

on this date, the company decided to redeem both the classes of preference shares @ 10% premium after complying with the provision laid down under section-55 of the Companies Act 2013.

For this purpose necessary numbers of equity shares of Rs. 100 each are issued at par. All the shares of "Johar" Co. are sold away for Rs. 1,20,000. Cash-bank balance of Rs. 60,000 is to be maintained in the business. All the preference share holders are paid in full. The company then decided to utilize the resultant reserve created out of the redemption of preference shares for issuing fully paid bonus shares to its equity shareholders.

Pass the necessary journal entries and prepare Balance Sheet.

is as under :

<i>Liabilities</i>	<i>Rs.</i>	<i>Assets</i>	<i>Rs.</i>
10% 6,250 Pref. shares of Rs. 10 each	62,500	Goodwill	10,000
12,500 Eq. shares of Rs. 10 each	1,25,000	Patent	15,000
10% Debentures	50,000	Building	75,000
O/S. interest on debentures	2,500	Machines	75,000
Creditors	50,000	Govt. Bonds	25,000
Other current liabilities	10,000	Stock	12,500
		Debtors	12,500
		Preli. Expenses	12,500
		P&L A/C.	62,500
	3,00,000		3,00,000

Tribunal has approved the following scheme for capital reduction :

- (1) Each equity share will be reduced by Rs. 4.
- (2) Each Pref. share will be reduced upto Rs. 6
- (3) Debenture holders forgive their claim on outstanding interest.
- (4) Dividend on cum pref. shares is not paid for last two years. They forgive their rights for unpaid dividend.
- (5) Creditors agree to reduce their amount by 25%.
- (6) Write off all fictitious and intangible assets.
- (7) Value of building is appreciated by 25% and value of stock is reduced by 10%.
- (8) Market price of govt. bonds is Rs. 20,000, which is now considered.
- (9) Finally, necessary adjustments on capital reduction account to be done by changing value of machines.

Pass necessary journal entries and prepare Balance Sheet of the company after capital reduction.

6 Balance Sheet of Bharvi Ltd. as on 31.03.2022 is as under :

17.5

<i>Liabilities</i>	<i>Rs.</i>	<i>Assets</i>	<i>Rs.</i>
Equity share capital	4,00,000	Goodwill	50,000
10% Pref. share capital	2,50,000	Patent	25,000
12% Debentures	1,50,000	Copyright	25,000
General Reserve	50,000	Plants and Machineries	5,00,000
Creditors	1,00,000	Debtors	1,50,000
Bills payable	25,000	Stock	25,000
		Cash Balance	75,000
		P and L A/c	1,00,000
		Adv. Suspense A/c	25,000
	9,75,000		9,75,000

Following scheme for capital reduction is approved :

- (1) Equity share capital 50%, Preference share capital 40% and creditors 10% are reduced.
- (2) Debenture holders forgive their 20% amount.
- (3) General Reserve is used for Capital Reduction.
- (4) Stock is used for payment of Bills payable.
- (5) 10% of debtors are bad debts.
- (6) Write off goodwill, patent, copyright, Adv. Suspense A/c and Debit balance of P and L A/c.
- (7) Plant and machineries is valued at Rs. 4,00,000.

Pass necessary journal entries and prepare Balance Sheet of the company after capital reduction.

- 7** What is Corporate Social Responsibility? State objectives of CSR and prepare CSR norms in India in detail. **17.5**
- 8** State current CSR Norms in India and discuss scope of CSR. **17.5**
-